

NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ INTEGRACIJOS Į DARBO RINKĄ PROGRAMA

UŽDUOČIŲ RINKINYS
REGĖJIMO NEGALIĄ TURINTIEMS
JAUNUOLIAMS

2011, Kaunas

Priemonė parengta įgyvendinant projektą „Veiklos modelių judesio ir padėties, protinę bei regėjimo negalią turintiems jaunuoliams sukūrimas ir realizavimas Kauno apskrities specialiojo ugdymo ir globos įstaigose, siekiant jų sėkmingos intergracijos į darbo rinką“ (projekto SFMIS nr. VP 1-1.3-SADM-02-K-01-019)

Parengė: *Lili Laucevičienė, Daiva Penkauskienė, Vilija Targamadzė, Jūratė Stankaitytė*

Konsultantai: *Indrė Augutienė, Zina Baltrėnienė*

TURINYS

MODULIS 1. KOMUNIKACIJA IR SOCIALINIAI ĮGŪDŽIAI	7
Užduoties lapas: „Aš teiginys“	8
Užduoties lapas: „Lauros dilema“	9
MODULIS 2. ĮGŪDŽIŲ LAVINIMAS, SIEKIANT PAŽINTI SAVO EMOCIJŲ RAIŠKĄ	11
Užduoties lapas: „Pojūčiai“	12
Užduoties lapas: „Pojūčių harmonija“	13
Užduoties lapas: J. Degutytė „Muzika“	14
Užduoties lapas: H. Radauskas: „Žiema atrišo savo maišą...“	15
Užduoties lapas: Just. Marcinkevičius „Baltas nerūpestingumas“	16
Užduoties lapas: Just. Marcinkevičius „Tyliai ir švelniai sninga“	17
Užduoties lapas: H. Radauskas „Žiemos pasaka“	18
Užduoties lapas: Ištrauka „Vidudienis...“	19
Užduoties lapas: J. Degutytė „Kiekviename iš mūsų atskiras pasaulis“	20
Užduoties lapas: Ištraukos „Jaunystė“	21
Užduoties lapas: K. Kubilinskas „Žiurkė“	22
Užduoties lapas: Ištrauka „Vaikystė“	22
Užduoties lapas: A. Krylovas „Atsakymas“	25
Užduoties lapas: „Trys skirtingi žmonių tarpusavio santykiai su atitinkamais tikslais“	26
Užduoties lapas: Ištrauka iš T. Gabbè pasakos „Krištolinė kurpaitė“	27
MODULIS 3. SĖKMINGA KARJERA IR INTEGRACIJA Į DARBO RINKĄ	29
Užduoties lapas: „Profesijos pasirinkimo modelis“	30
Užduoties lapas: „Profesinės veiklos alternatyvų analizė“	31
Užduoties lapas: „Mano pasirinkimas“	37
Užduoties lapas: „Individualus veiksmų planas“	38
Užduoties lapas: „Sajungininkai“	45

MODULIS 1.
KOMUNIKACIJA IR SOCIALINIAI ĮGŪDŽIAI

- **Užduoties lapas:** „Aš teiginys“

„KAI TU (VEIKSMAS), AŠ (JAUSMAS), NES (PRIEŽASTIS)“

1. TAVO DRAUGAS KAIP NIEKAD YRA NEKALBUS IR PASIPŪTĘS. KĄ JAM PASAKYTI?

2. TAVO SESERIAI PATINKA GARSIAI KLAUSYTI MUZIKOS, O TAU TAI TRUKDO PAILSĖTI. KĄ JAI SAKAI?

3. MAŽASIS BROLIS IŠTISAI SUKINĖJASI APIE TAVE IR TRUKDO TAU RUOŠTI PAMOKAS. KĄ JAM SAKYSI?

3. DVIEM SAVAITĖM DRAUGUI PASKOLINAI KOMPAKTINĮ DISKĄ. JAU PRAĖJO MĖNUO, O ŠIS DAR NEGRAŽINO. KĄ JAM SAKYSI?

4. PER ILGAJĄ PERTRAUKA TURĖJAI SUSITIKTI DRAUGU, BET JIS PAMIRŠO ATEITI. KĄ JAM SAKYSI?

• **Užduoties lapas:** „Lauros dilema“

Lurai 21 m., o levai - 15 m. Jos yra seserys. Jos niekada nesutarė, nuolat pešėsi ir bardavosi. Laurai atrodo, kad jai tėvai niekada neduodavo tiek laisvės, kai ji buvo 15 metų, kaip dabar jos sesuo, ir kad tėvai yra gerokai atlaidesni levai. leva gali grįžti namo, kada nori, jos niekada neklausinėja apie draugus, nekontroliuoja kur ir su kuo ji eina. Tačiau leva pavydi Laurai, kadangi ši dirba ir yra finansiškai nepriklausoma. Abi seserys mano, kad kitą tėvai myli labiau negu ją. Vieną vakarą, eidama namo iš darbo, Laura pastebėjo leva su grupe draugų bandančių apvogti mašiną, pastatytą neapšviestame kiemo kampe. Kai leva pamatė Laurą, ėmė maldauti nepapasakoti tėvams. „Aš pasakysiu jiems, - sako Laura. – Aš noriu, kad jie sužinotų, ką jų mylimoji dukrelė veikia laisvalaikiu“. leva šaukia ir verkia: „Jeigu tu pasakysi jiems, aš iš karto pabėgsiu iš namų. Man jau bloga nuo to, kad tu kišiesi į mano gyvenimą. Aš rasiu kur apsistoti. Tai daug geriau nei grįžti namo ir klausytis tavo skundimo“.

Kaip Laura turėtų pasielgti?

MODULIS 2.

ĮGŪDŽIŲ LAVINIMAS SIEKIANT PAŽINTI SAVO EMOCIJŲ RAIŠKĄ

• Užduoties lapas: „Pojūčiai“

KLAUSOS ĮVERTINIMAS

- Draugai mane apibūdina kaip gerą klausytoją.
- Esu jautrus triukšmui.
- Galiu išgirsti, jei kas nors dainuodamas nepataiko į taktą.
- Moku dainuoti pagal taktą.
- Reguliariai klausausi džiaz ar klasikinės muzikos.
- Klausydamasis muzikos galiu atskirti pagrindinę melodiją.
- Gerai žinau, kam skirtas kiekvienas mano stereogrotuvo mygtukas ir sugebu išgirsti skirtumą, jeigu kurį atitinkamai pasuku.
- Man patinka tylą.
- Sugebu pajusti subtilius savo pašnekovo balso tono, tembro ar bangavimo pokyčius.

UOSLĖS ĮVERTINIMAS

- Turiu mėgiamą aromatą.
- Kvapai stipriai veikia mano emocijas –kartais į gera, kartais į bloga.
- Galiu atpažinti draugus iš kvapo.
- Žinau, kaip naudotis aromatais, kad jie vienaip ar kitaip darytų įtaką mano nuotaikai.
- Galiu patikimai spręsti apie maisto ar vyno kokybę iš jo kvapo.
- Pamatęs ką tik nuskintas gėles paprastai keletą akimirkų uostau jų kvapą.

SKONIO ĮVERTINIMAS

- Galiu pajusti šviežio maisto „šviežumą“.
- Man patinka įvairiais būdais gaminti valgį.
- Ieškau neįprastų skonio pojūčių.
- Valgydamas patiekalą galiu išskirti atskirų prieskonių ar pagardų aromatus.
- Esu geras virėjas.
- Man patinka prie valgio derinti vynus.
- Valgau sąmoningai, stengdamasis kuo geriau pajusti maisto skonį.
- Vengiu pasenusio maisto.
- Stengiuosi nevalgyti paskubomis.
- Man patinka dalyvauti vyno ir maisto degustacijose.

LIETIMO ĮVERTINIMAS

- Sugebu pajusti kasdien mane supančių daiktų paviršius – kėdžių, sofų ir net automobilio sėdynių, ant kurių sėdžiu.
- Esu jautrus dėvimo drabužio medžiagos kokybei.
- Man patinka liesti ir būti liečiamam.
- Draugai sako, kad puikiai moku apkabinti.
- Išmanau, kaip klausytis rankomis.
- Kai ką nors liečiu, tai galiu pasakyti, kad ji arba jis yra įsitempęs ar atsipalaidavęs.

SINESTEZIJOS ĮVERTINIMAS

(Sinestezija pojūčių harmonija, pojūčių susiliejimas)

- Man patinka vieną jutimą apibūdinti kitų jutimų sąvokomis.
- Intuityviai jaučiu, kurios spalvos šaltos, o kurios šiltos.
- Į meno kūrinį reaguojau visa esybe.
- Žinau, kokį vaidmenį sinestezija vaidina didžiųjų menininkų ir mokslininkų mąstyme.
- Galiu pajusti, kurie iš šių garsų – oooooiaaaa, zip-zip- zip, ni-ni-ni-ni-ni – atitinka šias formas: ~, AAA, vvvvv.

- **Užduoties lapas:** „Pojūčių harmonija“

Keletą kartų giliai įkvėpkite patogiai įsitaisykite ir užsimerkite. Susikurkite realios ir įsivaizduojamos mėgiamos vietelės vaizdinį. Sakysime, pasirinkote jūros paplūdimį vasaros pabaigoje. Šilta, giedra diena. Jūra putoja, girdisi, kaip bangos skalauja krantą.... Jūs nuėjote pakrante nuošaliau nuo žmonių triukšmo ir atsisėdote ant šilto saulės įkaitinto smėlio... Klausykitės ritmiško bangų šniokštimo,... nugara pajuskite šiltus saulės spindulius.... Mėgaukitės sodriu druskos prisotintu kvapu, kurį jums atneša lengvas vėjelis,... o kojų pirštais pajuskite drėgną smėliuką... Pasemkite saują smėlio ir pakelkite aukštyn. Tegu smiltys byra pro išskėstus pirštus... Ant ištiestos nuogos kojos pajuskite šokančius smilčių kristalėlius.... Panardinkite delnus į jūros vandenį.... Lyžtelėkite pirštus pajusdami jūros druską.... Ir toliau gėrėkitės mėgiama vietele, gaivindami kiekvieną malonumą teikiančią jutimų detalę....

• **Užduoties lapas: J. Degutytė „Muzika“**

*Klausausi aš, džiaugiuosi ir verkiu,-
Kad jis – gyvenimas lyg pasaka gražus
Ir gal todėl taip myliu, taip aš juo tikiu,
Kad jis man į tave lyg panašus.*

*O gal todėl taip myliu aš tave,
Kad tu bekrasė ir šventa, kaip jis,
Kad įeini – kaip jis gyva gyva...
Kad tu jo pats gražiausias spindulys...*

Nereikia žodžių... Paklauskim...

*Klausaus ir ašarų nesulaikau karštų
O tu nebark... Ugnies jos negesina –
Jos pačios dega – taip kaip tu –
Ir meile spinduliuoja begaline.*

*Iš kur tu atėjai, nepamačiau,
Tiktai jaučiu, esi labai šviesi.
Neišėik ir pasislink arčiau,
Leiski man tavęs pasiklausyt.*

*Atleisk, jog aš tavęs nepastebėjau
Jog laukiau ne tokios...
Tavęs, tavęs nepastebėjau.
Taip trokštamos, brangios.*

*Paklauskim...Nereikia žodžių
Atsidžiaugti siela negali.*

*Ir kaip šaukiau tave vardu
Ir bėgau visą kelią.
Ir viskas rodėsi ne tu...
Maniau – pro šalį...*

*Nepažinau... Galvojau vėjai,
Uždėję delnus man ant smilkinių.
Atleisk tu man, nepastebėjau,
Kad su tavim einu...*

- **Užduoties lapas:** *H. Radauskas „Žiema atrišo savo maišą“*

Ištrauka iš mokyklinio teatro poetinės kompozicijos „Žiemos pokštai“, parengtos pagal Just. Marcinkevičiaus, H. Radausko ir japonų haiku poeziją.

Žiema atrišo savo maišą
Ir beria sniegą iš dangaus,
Ir pūga viską taip sumaišo,
Kad negali atskirt žmogaus nuo arklio.

Ir nereik atskirti,
Geriau iš viso nematyt,
Kaip bėga juokdamies į mirtį
Ir žmonės, ir arkliai, mergyt.

• **Užduoties lapas:** Just. Marcinkevičius „Baltas nerūpestingumas“

Ištrauka iš mokyklinio teatro poetinės kompozicijos „Žiemos pokštai“, parengtos pagal Just. Marcinkevičiaus, H. Radausko ir japonų haiku poeziją

*Koks baltumas, neapsakomas baltumas!
Kur dangus, kur žemė – neatskirsi
Krinta sniegas – baltas nerūpestingumas
Rodos, šūktelsi iš džiaugsmo ir numirsi.*

*Užsimerksiu, atsigulsiu kur pusnyne,
Tartum saulei atsegiosiu, atlaposiu sau krūtinę –
Tegul prikrenta į širdį to baltumo,
To švaraus, švelnaus ir minkšto nerūpestingumo.*

- **Užduoties lapas:** Just. Marcinkevičius „Tyliai ir šventai sninga...”

Ištrauka iš mokyklinio teatro poetinės kompozicijos „Žiemos pokštai“, parengtos pagal Just. Marcinkevičiaus, H. Radausko ir japonų haiku poeziją.

*Tyliai ir šventai
Sninga, sninga, sninga
Kur tik užmatai –
Balta ir teisinga.*

*Sniego baltumu
Sąžinė sužėri,
Ką tiktai imu –
Panašu į gėrį.*

*Nuo dangaus krantų
Šitas baltas niekas
Tartum aš krentu.
Tartum krenta sniegas.*

• **Užduoties lapas:** H. Radauskas „ Žiemos pasaka“

Ištrauka iš mokyklinio teatro poetinės kompozicijos „Žiemos pokštai“, parengtos pagal Just. Marcinkevičiaus, H. Radausko ir japonų haiku poeziją.

*Įspėk, kas kvepia? Neįspėjai.
Lelijos? Liepos? Vėjai? Ne.
Taip kvepia princai ir kirpėjai,
Taip kvepia vakaras sapne.*

*Žiūrėki: linija pro stiklą
Praėjo posūkiu tyliu,
Rami šviesa pro švelnią miglą
Čiurlena pieno upeliu.*

*Žiūrėki: sninga, sninga, sninga.
Žiūrėki: baltas sodas minga.
Nugrimzdo žemė praeity.
Įspėk kas eina? Neįspėjai:
Ateina princai ir kirpėjai,
Balti karaliai ir kepėjai,
Ir šlama medžiai apsnigti.*

• **Užduoties lapas: Ištrauka „Vidudienis...“**

Ištrauka Vidudienis... iš mokyklinio teatro poetines kompozicijos „Žiemos pokštai“, parengtos pagal Just. Marcinkevičiaus, H. Radausko ir japonų haiku poeziją.

- *(džiaugiasi)* Vidudienis!!!
- *(džiaugiasi)* Saulė išlindo!!!
- *(džiaugiasi)* Tirpsta sniegas!!!
- *(šaukia iš kiemo, tarsi kviesdamas)* – Kaimelis pilnas vaikų!!!
- *(džiaugiasi)* – Atšilo!!!...Staiga atšilo!!!
- Tegu.

Vaikai bėga į kiemą žaisti su sniegu

- **Užduoties lapas:** J. Degutytė „Kiekviename iš mūsų atskiras pasaulis“

Kiekviename iš mūsų – atskiras pasaulis
Kiekviename iš mūsų – būna durų neliestų...
Todėl gal kelyje ir nepražūsi,
Kol pilnas turtų dar neatrastų.

Gal dar neapėjai visų kertelių,
Gal savo gelmių tu dar nepažįsti?
Gal ir nerastum niekad tikro kelio,
Jeigu užuovėjoje saugotum jaunystę.

Tai bėk, tai bėk į patį žygio srautą.
Svarbiausios durys gal teatveriamos vėjo?
Kiekviename iš mūsų – didelis pasaulis,
Kurio, galbūt – dar viso neapėjom...

• **Užduoties lapas: Ištraukos „Jaunystė“**

Dvi ištraukos Jaunystė iš mokyklinio teatro draminės kompozicijos „Netikėk, kad Grožis miršta“, parengtos pagal M.K. Čiurlionio laiškus

I ištrauka

Joninės. Vidunaktis. Tolumoje girdėti muzika. Romantiška atmosfera. Konstantinas sėdi namo atviroje verandoje. Gaivus vėjelis kedena jo plaukus. Jis susitelkęs savy, klauso muzikos. Pasirodo mistinė būtybė – Ari.

Ari - Joninės... Vainikai Nemunu plaukia.... Einam.

Konstantinas – Kur?

Ari – Prie Nemuno... (Abu ateina prie Nemuno ir prisėda ant aukšto kranto) Ta naktis tava, ar girdi mažyti? Klausyk... Klausyk atidžiai..... Sulaikyk kvapą ir klausyk... Girdi, kaip tyliai kalba žvaigždės?

Konstantinas – Girdžiu.

Ari - Vidunakty taip tyku, kad girdi kaip lapas ar žiedelis ant lapelių kraunas... Girdi?

Konstantinas – Girdžiu... (Tolumoje vėl pasigirsta liaudies daina) Vėl ... Girdi?

Ari – Girdžiu.

Konstantinas – Gražiai.

Ari – Vaike, aš visuomet trokštu, kad būtum žmogus toks, kaip aš suprantu, tai yra žmogus, kuris viską jaučia, supranta ir siekia tiesos, gėrio, grožio. Žmogus turi savo dvasią ir myli ją. Žmogaus dvasia yra jo dievas. Žmogaus dvasia yra pasaulio valdovė. Žmogaus dvasia yra pasaulio grožis. Žmogaus dvasia yra pasaulio dvasia.

II ištrauka

Žiūrėkit. Tarp snieguotų kalnų viršūnių, kalnų bemaž siekiančių dangų, stovi žmogus. Prie jo kojų debesys pridengė visą žemę. Ten apačioje – sąmyšis, triukšmas, vapėjimas... O čia – tylą. Aplink baltos, nuostabios karūnos, nuostabiai didingos, nuostabiai gražios - iš opalų ir perlų, iš topazo ir malachito, iš kristalų ir deimantų. Nuostabiai stebuklingos didžiulės karūnos, o tarp jų stovi žmogus. Stovi ir žiūri plačiai atmerktomis akimis. Žiūri ir laukia. Pažadėjo jis, kad saulei tekant, užsiplieskus karūnomis, spalvų chaoso ir spindulių šokio valandą uždainuos saulei himną. Himną Saulei.

• **Užduoties lapas:** K. Kubilinskas „Žiurkė“

Gyveno žiurkė sandėly,
Prie maisto bazės įsitaisius,
Ir mito žiurkė įžūli
Pačiais geriausiais rūšio vaisiais.

Staiga pamatė sandėly
Riebioji žiurkė liesą pelę,
Kai ši sugraužė nuošaly
Nuo jos nubirusią kruopelę...

„Vagystė! Grobstymas! Matai,
Kas toną kruopų čia surijo...“
Ją žiurkė nubaudė griežtai
Ir lauk iš sandėlio išvijo.

Ir ima apmaudas dažnai,
Kai sandėliuos sau žiurkės siaučia,
Kada teisėjai žiurkinai
Tiktai peles – ne žiurkes baudžia.

• **Užduoties lapas: Ištrauka „Vaikystė“**

Ištrauka Vaikystė iš mokyklinio teatro dramatinės kompozicijos „Netikėt, kad Grožis miršta“, parengtos pagal M.K. Čiurlionio laiškus

Veikėjai: Konstantinas, Sesuo (Žvirblis, taip vadino Konstantinas savo jauniausiąją sesutę), Sesuo I, Sesuo II, Sesuo III, Brolis I, Brolis II, Brolis III, Ari. Pradžioje veiksmas vyksta Druskininkuose M.K. Čiurlionio tėvų namuose, vėliau - Raigardo slėnyje.

Sesuo (Žvirblis) – Kastuk. (Konstantinas užsisvajojęs tyli) Kastuk!

Konstantinas – A.. a?

Sesuo (Žvirblis) – Kas ten už kalnelio?

Konstantinas – Saulė.

Sesuo (Žvirblis) – O kad saulė čia, aukštai.

Konstantinas – Ten kita saulė.

Sesuo (Žvirblis) – O ką ji ten veikia?

Konstantinas – Karvę ant ragų kelia.

Sesuo (Žvirblis) – Tai, kad saulė neturi ragų.

Konstantinas – Nori pamatyti?

Sesuo (Žvirblis) – Noriu.

Konstantinas – Tai plaukiam?

Sesuo (Žvirblis) – Kur?

Konstantinas – Į Raigardą

Sesuo (Žvirblis) – O seses pasiimsim?

Konstantinas – Būtinai

Sesuo (Žvirblis) – (šaukia) Sesės, plaukiam į Raigardą saulės ieškot!

Konstantinas su broliais ir seserimis plaukia Nemunu. Smagu irkluoti valtį. Nuotaika puiki, pakylėta. Vaikai žino, kad kelionės su Kastuku būna ypatingos, pilnos žaidimų, įspūdžių ir visada jų labai laukia. Konstantinas kalba garsiai ir žaismingai, brolius vadindamas karalaičiais

Konstantinas – Plaukia trys karalaičiai plačiuoju Nemunu! (diktuoja irimosi bendrą ritmą)

Ir – stipriau!. Irkluojam kartu! Ir - stipriau! Iš aukštų krantų kyla galingų karalių pilys!

Iš bokštų mus sveikina žavios karalaitės!

Sesuo III – Tiktai sugrįžkit! Aš čia lieku. Pasaugosiu rudens arimą, vieškelį ir taką į namus.

Tiktai sugrįžkit!

Konstantinas – Plaukiam ir nesustojam. Ir – stipriau! Ir – stipriau! Palikom išdidžią
Liškiavos pilį!

Sesuo I – Merkinės!

Brolis I – Alytaus!

Sesuo II – Rumbonių!

Brolis II – Punios pilis!

Konstantinas – Plaukiam?

Brolis III – Plaukiam!

Konstantinas – Pakeltom galvom!

Sesuo (Žvirblis) – Pakeltom galvom!

Konstantinas – Nušviestom akim!

Brolis I – Nušviestom akim!

Konstantinas – Pirmas riksmas!

II Sesuo – Saulės trokštam!

Konstantinas – Pirmas žingsnis!

III Brolis – Saulės bokštam!

Netikėtai pasirodo mistinė būtybė Ari. Vaikai ją atpažįsta, nes ji visada juos lydi kelionėse.

Ari (Konstantinui) – Tau atiduota viskas. Visas gyvenimas. Tik saugok saulę. Tik neiškeisk
jos į skardų varinį būgną. Tik saugok saulę.

Broliai ir seserys atplaukia prie Raigardo slėnio ir išlipa iš valtys.

Ari – Čia buvo gražus baltas miestas Raigardas. Jo vidury puošnių namų apsupta, iš tolo
švietė auksastogė bažnyčia. Žmonės gyveno santarvėj, augino gėles, mylėjo
paukščius, kalbėdavosi su medžiais.... Tačiau vieną dieną Raigardą ištiko baisi bėda.

Sesuo (Žvirblis) – Kokia bėda?

Ari – Raigardą užkerėjo juodasis demonas ir nuo to laiko žmonės pradėjo pyktis.

Sesuo (Žvirblis) – Ir ką?

Ari – Miestas prasmego. Slėnis liko.... Iki šiol po žeme varpas skamba.

Sesuo (Žvirblis) – Netikiu.

Ari – Netiki?... Priglausk ausį prie žemės ir klausykis....Bet viena į Raigardą neik. Požemio
gyventojai pasigriebia neatsargiuosius, kad žmonių kalbos ir dainų nepamirštų. Jų
vėlės lyg žvaigždelės naktimis žiba.

• **Užduoties lapas: A. Krylovas „Atsakymas“**

Kartą prie senio Gaidžio prikibo mažas viščiukas.

- *Kodėl gandro snapas ilgas ir dar ilgesnės kojos, o mano - atvirkščiai?*
  - *Atstok!*
  - *Kodėl zuikio ausys tokios ilgos, o aš ir mažų neturiu?*
  - *Nekibk!*
  - *Kodėl kačiuko kailiukas gražus, o mano - kažkokie bjaurūs, geltoni pūkai?*
  - *Nesuk galvos!*
  - *Kodėl šuniukas moka vizginti uodegą, o aš iš viso neturiu uodegos?*
  - *Nutilk!*
  - *Kodėl ožiukas su ragiukus, o aš jų neturiu?*
  - *Baik! Atstok! – ne juokais supyko Gaidys.*
  - *Vis atstok, nutilk! Kodėl dideli visiems mažiems atsakinėja į klausimus, o tu – ne? – sucypsėjo Viščiukas.*
  - *Todėl, kad tu ne klausinėji, o tiesiog visiems pavyduliauji, - rimtai atsakė Gaidys.*
- Ir tai buvo gryna teisybė.*

- **Užduoties lapas:** „Trys skirtingi žmonių tarpusavio santykiai su atitinkamais tikslais“

Trys skirtingi žmonių tarpusavio santykiai su atitinkamais tikslais

Šaltas santykis	Šiltas santykis	Neutralus santykis
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Pagąsdinti</i> 2. <i>Pasityčioti</i> 3. <i>Pagrasinti</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Paglostyti</i> 2. <i>Atsiprašyti</i> 3. <i>Paskatinti</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Paklausti</i> 2. <i>Pašaukti</i> 3. <i>Informuoti</i>

• **Užduoties lapas:** Ištrauka iš T. Gabbė pasakos „Krištolinė kurpaitė“

Diktorius - Radio teatras. Girdėsite ištrauką iš T. Gabbe pasakos „Krištolinė kurpaitė“

Skamba muzika

Pasakotoja - Karaliaus rūmų salėje vyksta pokylis. Švenčiama princo gimimo diena.

Šiandien jam sukako 23 metai. Suvažiavo daugybė svečių iš viso krašto. Ėjo paskalos, kad šio pokylio metu princas išsirinks sau sužadėtinę, nes į rūmus buvo sukviestos visos karalystės merginos. Atvažiavo ir pamotė su dukromis. Pats įkarštis. Svečiai linksminasi – skamba daug muzikos ir juoko. Netikėtai į salę įeina žavi dama. Ji tokia puiki, kad pamotė su dukromis net neįtaria, jog čia Pelenė. Princas prieina prie Pelenės, lenkiasi.

Princas – Aš laimingas, matydamas jus savo namuose. Leiskite pakviesti jus šokti.

Pasakotoja - Pelenė lenkiasi ir paduoda jam ranką. Jie šoka.

I dvariškis – (*susižavėjęs*) Kaip ji puikiai šoka!

II dvariškis – Tiesiog skraidyte skraidote!

Pamotė – Mergaitės, ko surūgot?... Šypsokitės ...Šypsokitės.

Žavotė – (*pavydžiai*) Princas šoka tik su ja.

Hortenzija – Jis žiūri tik į ją.

Juokdarys – Ei broluži, žiūrėk, kad tavo dama neiškristų, laikyk ją tvirčiau.

Princas - (*Pelenei*) Jūs atvažiavote į pokylį vienut viena? Negi neturite giminių ir draugų?

Pelenė – Giminių turiu, draugų ne. O, aš pamiršau, nuo vakar vakaro atsirado vienas draugas.

Princas – Nuo šio vakaro jūs turėsite du draugus, jeigu leisite man vadintis jūsų draugu.. Galima bus ryt rytą jus aplankyti?

Pelenė – Jūs nerasite manęs.

Princas – Aš išvaikščiosiu visą miestą, visas pilis, visus namus.

Pelenė – Bet jums į galvą neateis pažvelgti ten, kur aš būsiu.

Princas – Negalimas daiktas

Pelenė – Galimas. Šianakt aš pati savęs nepažįstu. Bet jau vėlu. Man metas namo.

Princas – Namo? Taip anksti? Argi čia nelinksma?

Pelenė – Man dar niekad nebuvo taip linksma, kaip šianakt. Bet prašau, neužlaikykite manęs. Aš turiu skubėti.

Princas – Ne, aš jokia būdu jūsų nepaleisiu. Aš užrakinsiu visas duris, visus vartus...

Pelenė – Ak, jei jūs linkite man gera, leiskite man išeiti!

Princas – Vieną šokį!

Pelenė – Na, paskutinį!..

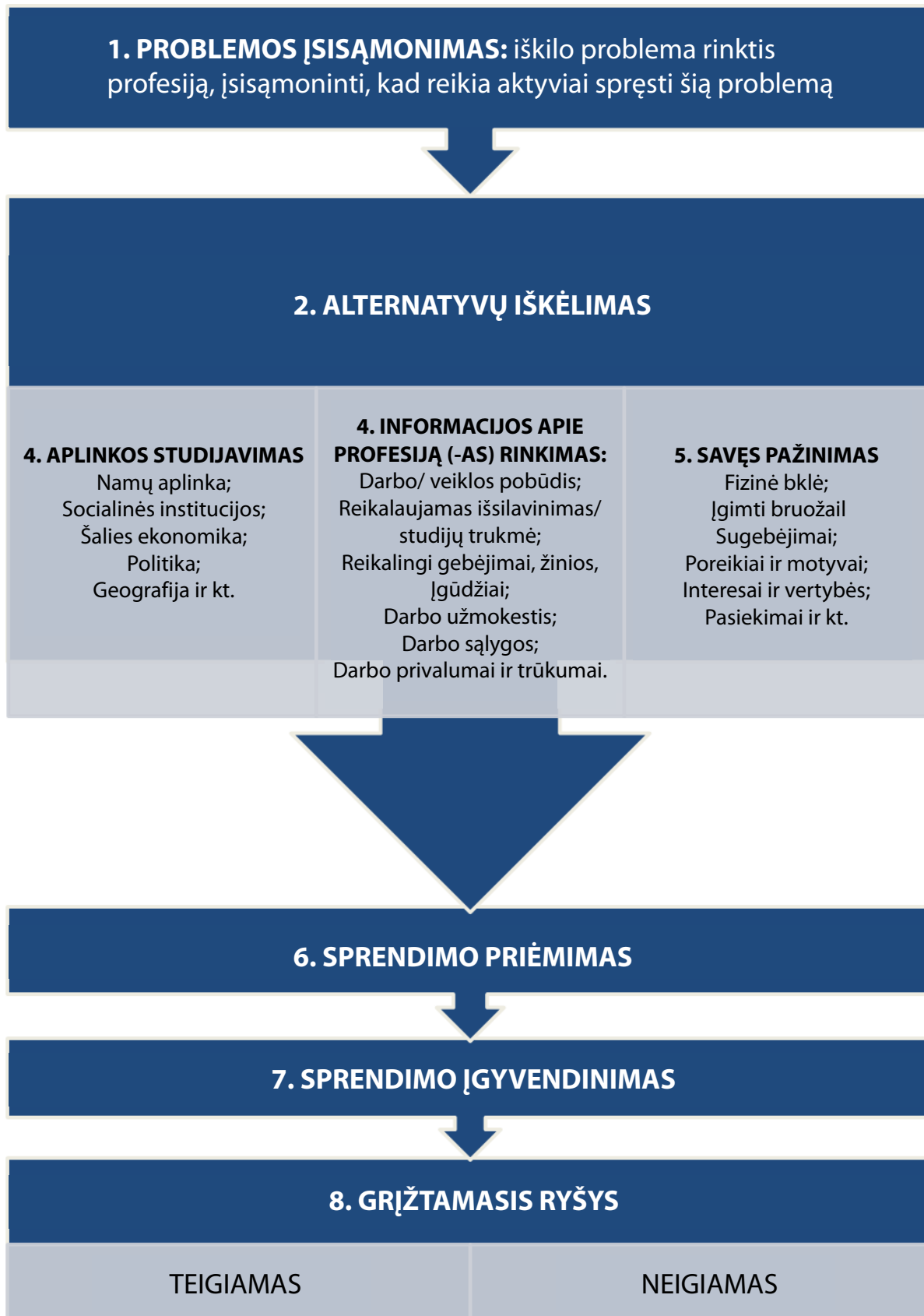
Pasakotoja - Princas ir Pelenė šoka. Tuo tarpu laikrodis muša dvylika. Išgirdusi dūžius, Pelenė ištraukia savo rankas ir princo rankų ir išbėga.

MODULIS 3.
SĒKMINGA KARJERA IR INTEGRACIJA Ī DARBO RINKĀ

• **Užduoties lapas:** „Profesijos pasirinkimo modelis“

• **Užduoties lapas:** „Profesinės veiklos ir alternatyvų analizė“

Profesija 1: _____

PROFESIJA		AŠ
Kokias pareigas galėčiau užimti, įgijęs šią profesiją?		Kaip ši profesija, užimamos pareigos ir atliekamos užduotys siejasi su mano interesais, pomėgiais, hobi?
Kokios veiklos bus dažniausios, dirbant šį darbą?		
Ką turi sugebėti darbuotojas, norėdamas gerai atlikti tokius darbus?		Kokius turiu gebėjimus, reikalingus šiai profesijai?

PROFESIJA		AŠ	
Kokio išsilavinimo reikia, norint atlikti šį darbą?		Kokie yra didžiausi mano pasiekimai mokykloje, galintys praversti šiai profesijai?	
Kokios asmeninės savybės svarbios, norint tinkamai atlikti šį darbą?		Kokias turiu asmenines savybes, kurios reikalingos šiai profesijai?	
Kokios yra fizinės darbo sąlygos?		Kaip ši profesija siejasi su mano fizinėmis galimybėmis atlikti reikiamas užduotis?	
Kokios yra šios profesijos perspektyvos?		Kaip mano gyvenimo tikslai siejasi su šia profesija?	

Profesija 2: _____

PROFESIJA		AŠ	
Kokias pareigas galėčiau užimti, įgijęs šią profesiją?		Kaip ši profesija, užimamos pareigos ir atliekamos užduotys siejasi su mano interesais, pomėgiais, hobi?	
Kokios veiklos bus dažniausios, dirbant šį darbą?			
Ką turi sugebėti darbuotojas, norėdamas gerai atlikti tokius darbus?		Kokius turiu gebėjimus, reikalingus šiai profesijai?	
Kokio išsilavinimo reikia, norint atlikti šį darbą?		Kokie yra didžiausi mano pasiekimai mokykloje, galintys praversti šiai profesijai?	

PROFESIJA		AŠ	
Kokios asmeninės savybės svarbios, norint tinkamai atlikti šį darbą?		Kokias turiu asmenines savybes, kurios reikalingos šiai profesijai?	
Kokios yra fizinės darbo sąlygos?		Kaip ši profesija siejasi su mano fizinėmis galimybėmis atlikti reikiamas užduotis?	
Kokios yra šios profesijos perspektyvos?		Kaip mano gyvenimo tikslai siejasi su šia profesija?	

Profesija 2: _____

PROFESIJA		AŠ	
Kokias pareigas galėčiau užimti, įgijęs šią profesiją?		Kaip ši profesija, užimamos pareigos ir atliekamos užduotys siejasi su mano interesais, pomėgiais, hobi?	
Kokios veiklos bus dažniausios, dirbant šį darbą?			
Ką turi sugebėti darbuotojas, norėdamas gerai atlikti tokius darbus?		Kokius turiu gebėjimus, reikalingus šiai profesijai?	
Kokio išsilavinimo reikia, norint atlikti šį darbą?		Kokie yra didžiausi mano pasiekimai mokykloje, galintys praversti šiai profesijai?	

PROFESIJA		AŠ	
Kokios asmeninės savybės svarbios, norint tinkamai atlikti šį darbą?		Kokias turiu asmenines savybes, kurios reikalingos šiai profesijai?	
Kokios yra fizinės darbo sąlygos?		Kaip ši profesija siejasi su mano fizinėmis galimybėmis atlikti reikiamas užduotis?	
Kokios yra šios profesijos perspektyvos?		Kaip mano gyvenimo tikslai siejasi su šia profesija?	

• **Užduoties lapas:** „Mano pasirinkimas“

	Pirmas pasirinkimas _____	Antras pasirinkimas _____	Trečias pasirinkimas _____
Interesai			
Pasirinkimas dirbti (su informacija, žmonėmis, daiktais)			
Sugebėjimai, įgūdžiai			
Darbo vertybės			
SUMA			

Išanalizavęs (-usi) galimas pasirinkimo alternatyvas, nusprendžiau rinktis:

.....

.....

.....

.....

• **Užduoties lapas:** „Individualus veiksmų planas“

Užrašykite savo tikslą. Ką ir kada ketinate atlikti?

Mano tikslas

Aš susidariau tokį tikslo siekimo planą. Surašiau kokius ir kada turiu atlikti žingsnius.

ŽINGSNIS	KADA
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

Aš supratau, kad tai yra mano planas, kurį turiu įvykdyti, peržiūrėti ir reguliariai atnaujinti.

Parašas

_____

Data

_____

• **KORTELIŲ ŽAIDIMAS „Aš“ banko sąskaita“**

Žaidimą sudaro kortelės su būdo bruožais. Žaidimo panaudojimo instrukcija pateikta užduoties „Aš“ banko sąskaita“ apraše (Veiklos modelis judesio ir padėties negalią turintiems jaunuoliams).

Pastaba: Tas pats žaidimas Brailio raštu gaminamas regėjimo negalią turintiems jaunuoliams.

Žaidimo panaudojimo instrukcija pateikta užduoties „Aš“ banko sąskaita“ apraše (Veiklos modelis regėjimo negalią turintiems jaunuoliams).

STROPUS (-I)	JAUTRUS (-I)
NERŪPESTINGAS (-A)	IŠDIDUS (-I)
SUPRATINGAS (-A)	GRUBUS (-I)
ŪMUS (-I)	LINKSMAS (-A)
SĄMOJINGAS (-A)	VULGARUS (-I)
KAPRIZINGAS (-A)	NEPASITIKINTIS (-I)
ATKAKLUS (-I)	ŠVELNUS (-I)
NERYŽTINGAS (-A)	ĮŽEIDUS (-I)
UŽJAUČIANTIS (-I)	PEDANTIŠKAS (-A)
RYŽTINGAS (-A)	SVETINGAS (-A)

DROVUS (-I)	BAILUS (-I)
UŽSISPYRĖS (-USI)	NUOLAIDUS (-I)
GARBĖTROŠKA	PLEPUS (-I)
PAVYDUS (-I)	KUKLUS (-I)
PIKTAS(-A)	NUOŠIRDUS (-I)
IŠRADINGAS (-A)	KERŠTINGAS (-A)
NERVINGAS (-A)	ATSARGUS (-I)
ĮTARUS (-I)	PRINCIPINGAS (-A)
AGRESYVUS (-I)	SAVIMYLA
PASIPŪTĖS (-USI)	

- **ŽAIDIMAS:** „Konfliktų priežastys“

Žaidimą sudaro Brailio raštu parengtos kortelės su apibūdintomis konfliktų priežastimis. Žaidimo naudojimo instrukcija pateikta užduoties „Konfliktų priežastys“ apraše (Veiklos modelis regėjimo negalią turintiems jaunuoliams).

GYVYBINIAI POREIKIAI – TAI DALYKAI, KURIŲ REIKIA IŠGYVENIMUI, KAIP ANTAI MAISTAS, VANDUO, ORAS.

SKIRTINGOS VERTYBĖS BŪDINGOS SKIRTINGŲ ĮSITIKINIMŲ, PASAULĖŽIŪRŲ, RELIGIJŲ ŽMONĖMS. DĖL ŠIŲ PRIEŽASČIŲ KYLANTYS KONFLIKTAI LABAI SUNKIAI SPRENDŽIAMAI, NES VERTYBĖS PRAKTIŠKAI NEKINTA ARBA KINTA LABAI LĖTAI.

SKIRTINGAS SUVOKIMAS – TAI SKIRTINGA NUOMONĖ APIE TĄ PATĮ DALYKĄ.

SKIRTINGI INTERESAI – KAI ŽMONĖMS RŪPI SKIRTINGI DALYKAI. TOKIŲ KONFLIKTŲ MŪSŲ GYVENIME YRA YPAČ DAUG.

RIBOTI IŠTEKLIAI REIŠKIA RIBOTĄ KO NORS KIEKĮ.

PSICHOLOGINIAI POREIKIAI YRA TAI, KO MUMS REIKIA, KAD JAUSTUMĖTĖS ESĄ GABŪS, SVARBŪS, SVEIKI, KITŲ PRIPAŽIŠTAMI.

- **ŽAIDIMAS:** „Sprendimo priėmimo stiliai“

Žaidimą sudaro Brailio raštu parengtos kortelės su apibūdintomis konfliktų priežastimis. Žaidimo naudojimo instrukcija pateikta užduoties „Konfliktų priežastys“ apraše (Veiklos modelis regėjimo negalių turintiems jaunuoliams).

PRIKLAUSOMAS.

PRIIMDAMAS SPRENDIMUS LABIAU PASITIKI KITAIS NEI SAVIMI. MANO, KAD KITI GERIAU ŽINO, KO JIS/JI NORI AR KAS JAM/JAI GERIAU TINKA.

IŠSIGANDEŠ.

BIJO PRIIMTI SPRENDIMĄ, NERIMAUJA DĖL SPRENDIMO PASEKMIŲ.

LOGIŠKAS.

PRIIMA SPRENDIMĄ TIK IKI GALO APSVARSTĖS VISAS ALTERNATYVAS IR PASEKMES.

IMPULSYVUS.

PRIIMA SPRENDIMUS NEAPSVARSTĖS VISŲ GALIMŲ ALTERNATYVŲ.

ATIDĒLIOJANTIS.

ILGAI NAGRINĖJA ALTERNATYVAS IR SUSIRENKA LABAI DAUG INFORMACIJOS, BET NEŽINO, KAS JAM/JAI TINKAMIAUSIA ARBA JAM/JAI TIESIOG SUNKU PASIRINKTI.

EMOCIONALUS.

NAGRINĖJA GALIMUS PASIRINKIMUS IR PRIIMA SPRENDIMUS ATSIŽVELGDAMAS Į SAVO JAUSMUS IR TAI KAS JAM/JAI YRA SVARBU.

• **KORTELIŲ ŽAIDIMAS: „Darbo vertybės“**

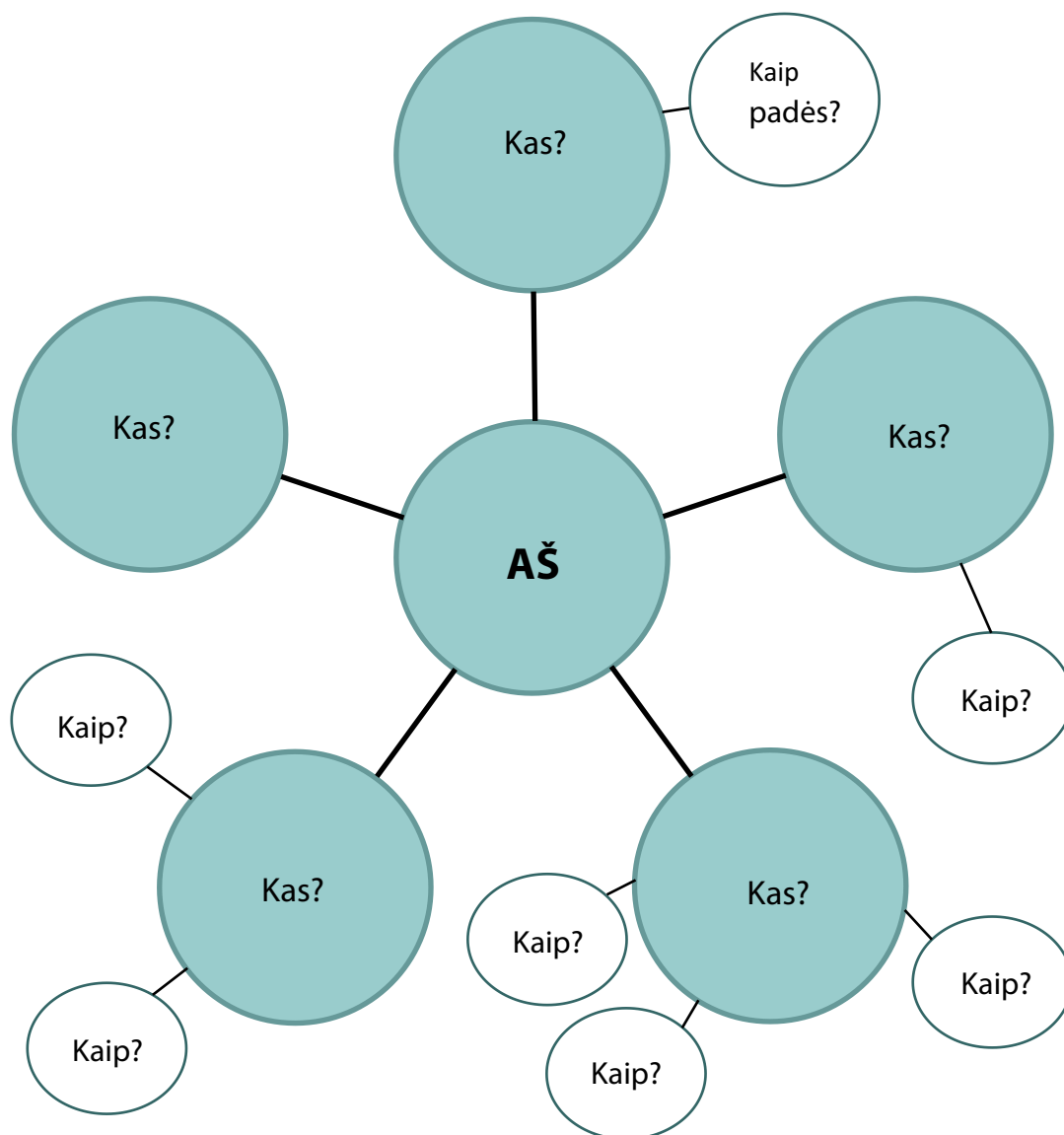
Žaidimą sudaro kortelės su darbo vertybėmis. Gaminamos rombo formos kortelės, kad jas būtų galima sudėlioti į deimantą. Žaidimo naudojimo instrukcija pateikta užduoties „Darbo vertybės“ apraše.

Pastaba: kortelės taip pat leidžiamos Brailio raštu, kurios bus reikalingos darbu su regėjimo negalią turinčiais jaunuoliais užduočiai „Darbo vertybės“ atlikti. (Veiklos modelis regėjimo negalią turintiems jaunuoliams)

VALDŽIA	Darbe kontroliuojate kitus
KONKURENCIJA	Darbe nuolat konkuruojate su kitais
ĮŽYMYBĖS STATUSAS	Esate iš karto visur atpažįstamas, nes gerai žinomas
KŪRYBINGUMAS	Ką nors kurdamas ar kalbėdamas nuolat pasitelkėte vaizduotę
LANKSTUS DARBO GRAFIKAS	Pats pasirenkate lanksčias darbo valandas
PAGALBA KITIEMS	Teikiate paslaugas asmenims, kuriems reikia pagalbos
NEPRIKLAUSOMYBĖ	Pats sprendžiate, kaip ir kokį darbą dirbti
ĮTAKA	Darote įtaką kitų žmonių sprendimams
INTELEKTAS	Dirbate darbą, kur reikia daug mąstyti
DARBAS LAUKE	Nenorite dirbti patalpose
ĮTIKINĖJIMAS	Įtikinate žmones imtis tam tikrų veiksmų
FIZINIS DARBAS	Dirbate darbą, paremtą fizine veikla

AUTORITETAS	Turite darbą, garantuojantį visuomeninį statusą ir pagarbą
RYŠIAI SU VISUOMENE	Dirbate nuolat bendraudamas su visuomene
ATPAŽINIMAS	Dirbate darbą, kuriame jus pastebi ir atpažįsta daugelis žmonių
MOKSLINIAI TYRIMAI	Atrandate ir tiriате faktus, kuriuos pritaikote savo
RIZIKINGAS DARBAS	Fizinė ar finansinė rizika darbe
DARBO RUTINA	Darbas, kuriam būdinga daugelį kartų pasikartojantys tie patys veiksmai
SEZONINIS DARBAS	Darbas tik tam tikru metų laiku
VADOVAVIMAS	Nurodinėjate, vadovaujate kitiems žmonėms, prižiūrite jų veiklą
KELIONĖS	Darbas, kur reikia daug keliauti
MATEMATIKOS TAIKYMAS	Darbe taikoma daug matematikos ir statistikos
ĮVAIROVĖ	Dažnai keičiasi darbo objektas arba jūsų pareigos
TURTAI	Gerai mokamas darbas
DARBAS SU VAIKAIS	Mokote vaikus ir jais rūpinatės
RANKŲ DARBAS	Dirbate rankų darbą arba naudojate įrankiais
DARBAS SU TECHNIKA	Darbe naudojate mašinas ir įrangą

• **Užduoties lapas: „Sjungininkai“**

© 2010 VŠĮ JAUNIMO KARJEROS CENTRAS

 SPAUDOS DEPARTAMENTAS